

BASES REGULADORAS PER LA SELECCIÓ DE L'ENTITAT DE CUSTÒDIA DEL TERRITORI PER LA GESTIÓ AGROAMBIENTAL DE LA FINCA PÚBLICA DE GALATZÓ

1. ANTECEDENTS

L'Ajuntament de Calvià té com a objectiu general gestionar la Finca pública Galatzó com un model de bones pràctiques que permet garantir la seva conservació i manteniment com una possessió tradicional de muntanya, així com assegurar el gaudi públic compatibilitzant-ne els usos (agroramader, forestal, socioeducatiu, turístic, esportiu, lleure i temps lliure) juntament amb la prioritat de protecció i conservació del medi natural, paisatgístic i patrimonial de la finca.

Com a possessió de muntanya, la finalitat és afavorir, en el marc del Pla Director de la Finca Pública Galatzó, un sistema integral de producció agropecuària i forestal sostenible que integri la conservació de l'entorn rural, cultural i el respecte al medi ambient, mitjançant el foment de les activitats tradicionals, contribuint als objectius de la declaració de Patrimoni de la Humanitat de la Serra Tramuntana per la UNESCO.

Mantenir la raó de ser d'una finca agrícola de muntanya, com és la Finca Galatzó, requereix el manteniment i la conservació de les infraestructures bàsiques i l'entorn, qüestions fonamentals per facilitar l'ús i el gaudi de la finca per part de la ciutadania de Calvià, els seus visitants i turistes.

Per dur a terme la gestió d'aquest espai, l'ajuntament de Calvià considera oportú utilitzar la figura de la Custòdia del Territori recollida a l'article 76 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, de Patrimoni Natural i de la Biodiversitat que indica el següent:

- 1. Les administracions públiques fomentaran la custòdia del territori mitjançant acords entre entitats de custòdia i propietaris de finques privades o públiques que tinguin per objectiu principal la conservació del patrimoni natural i la biodiversitat.*
- 2. L'Administració General de l'Estat, quan sigui titular de terrenys situats en espais naturals, pot dur a terme el desenvolupament dels acords de cessió de la seva gestió, total o parcial d'aquests a entitats de custòdia del territori. La selecció d'aquestes entitats es durà a terme d'acord amb els principis de publicitat, objectivitat, imparcialitat, transparència i concurrència competitiva. Els acords per a la cessió de la gestió tindran una durada limitada d'acord amb les seves característiques, i no donaran lloc a renovació automàtica, no comportant, una vegada extingit, cap tipus d'avantatge per a l'anterior cessionari ni per a persones que hi estiguin vinculades.*

Aquests acords per a la cessió de la gestió, s'estableixen per escrit, en forma de conveni administratiu pluriennal que preveurà el sistema de finançament per al seu desenvolupament, bé mitjançant aportacions econòmiques, edificacions, equipaments, maquinària, vehicles o qualsevol altre bé o servei, així com les directrius mínimes de gestió, fixades en un pla de gestió precedent.

Per gestionar l'explotació agrícola de fruits secs, terres arables i pastures de la finca

pública de Galatzó, l'ajuntament de Calvià recorr a la figura de la custòdia del territori, fent possible que representants de la societat puguin participar sobre la gestió de l'espai.

L'objectiu és aconseguir un paisatge agrícola de secà ben cuidat, seguint les directrius de l'agricultura ecològica, redundat en una millor conservació dels recursos naturals de la finca, i mantenint el caràcter agrari d'una possessió tradicional de muntanya mallorquina.

2. OBJECTE DE LES BASES

Les presents bases tenen per objecte establir els criteris i el procediment per a la selecció d'una entitat de custòdia del territori que assumeixi la gestió agroambiental de la finca pública Galatzó, propietat de l'Ajuntament de Calvià, en conformitat amb l'article 76 de la Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat.

3. RÈGIM JURÍDIC

Aquestes bases es regeix pel que disposen:

- Llei 42/2007, de 13 de desembre, del Patrimoni Natural i de la Biodiversitat.
- Legislació sectorial en matèria ambiental, agrària i de custòdia del territori.
- Plan Director de la finca pública Galatzó (BOIB núm 72 de 30 de mayo de 2019)

4. FINALITAT DE LA CUSTÒDIA DEL TERRITORI

L'acord de custòdia del territori tindrà com a finalitat principal la protecció i millora dels valors ambientals, paisatgístics, agrícoles i culturals de la finca Galatzó. En concret:

- 1) Promoció del desenvolupament rural del municipi. En un municipi eminentment turístic, el foment del món rural calvianer és primordial per diversificar l'oferta turística (turisme rural), mantenir el paisatge tradicional de la Serra i incrementar la seva biodiversitat.
- 2) Foment de les pràctiques agrícoles sostenibles i de la ramaderia extensiva al municipi.
- 3) Protecció de la biodiversitat i el paisatge agrari local.
- 4) Promoció de l'activitat cultural lligada al sector primari.
- 5) Impulsar la participació comunitària en la gestió de la finca.

5. REQUISITS DE PARTICIPACIÓ

Només es poden presentar a la convocatòria aquelles entitats o organització pública o privada, sense ànim de lucre, que duu a terme iniciatives que incloguin els seus estatuts la realització d'acords de custòdia del territori per a la conservació del

patrimoni natural i la biodiversitat.

6. PRESENTACIÓ DE SOL·LICITUDS

Les entitats interessades hauran de presentar la següent documentació:

- a. Sol·licitud de participació.
- b. Còpia dels estatuts de l'entitat.
- c. Proposta-Memòria de pla de d'actuació per a la finca Galatzó, concretant les tasques que desenvoluparan sobre la base del Pla d'Actuació agroambiental (annex I)
- d. Declaració responsable de compliment dels requisits exigits.

Les sol·licituds, juntament amb la documentació que els acompanyi, s'han de presentar i formalitzar a través del registre electrònic en compliment l'article 14.2 a) de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les Administracions Públiques, que obliga a una serie de subjectes (persones jurídiques, entitats sense personalitat jurídica, entre altres) a relacionar-se a través de mitjans electrònics amb les Administracions Públiques.

La data límit de presentació de candidatures és de 20 dies naturals des de la publicació de l'anunci al Butlletí Oficial de les Illes Balears.

7. CRITERIS DE VALORACIÓ DE LES SOL·LICITUDS

Les propostes de gestió agroambiental presentades per les entitats interessades es valoraran d'acord amb els següent criteris (fins a 100 punts):

a) Adequació de la proposta formulada als objectius definits i al contingut del Pla de gestió: fins a 60 punts.

- Tipus d'explotació ramadera proposada. Fins a 30 punts.
- Ús de races autòctones: fins a 10 punts.
- Pràctiques agrícoles sostenibles: fins a 10 punts.
- Recuperació de marjades mitjançant neteja i reparació d'esbaldrecs. Fins a 10 punts.

b) Experiència prèvia de l'entitat en la gestió agrícola i ramadera i mitjans materials i humans per al desenvolupament de les tasques: fins a 15 punts.

- Experiència prèvia de l'entitat en custodia agrària: fins a 5 punts
- Equip tècnic multidisciplinari amb formació acreditable en gestió ambiental, agronomia o biologia: fins a 5 punts.
- Disponibilitat de recursos materials propis: fins a 5 punts.

c) Propostes de dinamització comunitària i educació ambiental (jornades de voluntariat, cursos, tallers per escolars, visites guiades, etc.): fins a 15 punts.

d) Redacció del projecte, contextualització, realisme i grau tècnic: fins a 10 punts.

8. COMISSIÓ DE VALORACIÓ

Es constitueix una comissió de valoració que ha de deliberar i proposar la resolució d'aquesta convocatòria pública d'acord amb la puntuació obtinguda, d'acord amb els criteris de la base setena, la qual ha d'estar integrada pels membres següents:

- Cap de servei de Medi Ambient i Transició Ecològica o persona en qui delegui
- Cap de secció de finca Galatzó i Benestar animal o persona en qui delegui
- Tècnic de Medi Ambient

La comissió ha d'elaborar un informe motivat de selecció, per su aprovació pel Tinent de Batle delegat en Vies i Obres, Transició Energètica i Medi Ambient.

En el termini màxim d'1 mes comptat a partir de la finalització del termini de presentació de propostes, es publicarà al web de l'ajuntament de Calvià l'informe de selecció. L'informe es notificarà als participants al procés de selecció.

9. OBLIGACIONS DE LES PARTS I SIGNATURA DEL CONVENI:

L'Ajuntament de Calvià i l'entitat de custòdia del territori seleccionada signaran un conveni administratiu que recollirà, entre altres aspectes, les obligacions de les parts per al desenvolupament de la cessió de la gestió dels espai agrícola de secà definit en el Pla d'actuació agroambiental de la finca Galatzó (annex I).

L'entitat seleccionada haurà de registrar-se a la plataforma de Custòdia del Territori que gestiona la Fundació Biodiversitat, fundació pública del Govern d'Espanya, adscrita al Ministeri per a la Transició Ecològica i el Repte Demogràfic.

L'Ajuntament posarà a disposició de l'entitat de custòdia del territori seleccionada els terrenys corresponents en aquest acord perquè, segons les directrius fixades al pla de gestió, realitzi:

- a. Executar el pla de gestió agroambiental presentat.
- b. Presentar informes anuals d'avaluació de les actuacions realitzades.
- c. Garantir la conservació dels valors naturals i culturals de la finca.
- d. Complir amb la normativa aplicable en matèria ambiental i agrària.
- e. Facilitar la supervisió i seguiment de les actuacions per part de l'Ajuntament de Calvià.

Al conveni de col·laboració, l'ajuntament de Calvià recollirà com a compromisos els següents:

1. Facilitar a l'entitat la realització de les activitats necessàries per al compliment de l'objecte de l'acord, activitats que es recolliran de manera detallada en el Pla d'Actuació de l'annex 1.
2. Facilitar l'accés a punts d'aigua per al manteniment de la ramaderia.
3. Assumir les despeses derivades del manteniment i instal·lació de les infraestructures fixes de la finca, que permeten el desenvolupament de l'activitat agrícola i ramadera de la finca; abeuradors, reixes, camins,

protectors d'arbres, tutors, protectors, barreres i similars. Es tracta d'infraestructures fixes que romandran sempre a la finca.

4. Vetllar pel compliment de la normativa vigent de portar els cans lligats per al correcte desenvolupament de la ramaderia.
5. Comprometre's a tancar amb reixa ramadera tots els recintes inclosos en l'acord de col·laboració que puguin ser d'aprofitament ramader.
6. Habilitar un espai a l'entitat per a l'emmagatzematge de farratge, gra, eines, fitosanitaris, utensilis i fruits recol·lectats, protegits de la pluja i de possibles robatoris.
7. Permetre l'ús d'un tractor municipal amb les eines de cultiu.

En el desenvolupament de les accions, el personal de l'entitat de custòdia del territori vetllarà per la seguretat i la salut tant dels treballadors i voluntaris de l'entitat de custòdia del territori com dels assistents a les activitats

El conveni administratiu per al desenvolupament de la cessió de la gestió dels recintes de secà de la finca pública per la conservació de l'espai tindrà una vigència per un termini d'UN ANY que es podrà prorrogar anualment fins un total de 4 anys, quan ambdues parts, el mes anterior a la finalització, expressin la seva voluntat de fer-ho.

El conveni que se subscriu no podrà ser objecte de modificació una vegada formalitzat, llevat dels supòsits en què la normativa aplicable ho permeti expressament i sempre dins dels límits establerts a aquesta.

ANNEX I. PLA D'ACTUACIÓ AGROAMBIENTAL FINCA GALATZÓ

1. Finalitat i objectius

Des de l'adquisició de la Finca per part de l'Ajuntament de Calvià, s'han dut a terme diversos models de gestió per aconseguir l'explotació agrícola de la finca, però la gestió de la finca és un desafiament de certa complexitat perquè el municipi ho aborda amb recursos propis. A nivell municipal, es va aprovar el Pla Director de la Finca Pública de Galatzó per la corporació plenària en sessió de dia 29 de novembre de 2018 (BOIB núm . 72 de 30 de maig de 2019), amb l'objectiu de definir tant el model de gestió de l'ús públic, social, educatiu i turístic, així com les directrius de la gestió agrícola i ramadera i la protecció i la conservació del medi natural, paisatgístic i del patrimoni, d'acord amb totes les normes aplicables i que afecten aquest espai.

L'eix estratègic del pla agroambiental de la finca persegueix conservar la finca Galatzó com una finca tradicional de la Serra de Tramuntana, afavorint un sistema integral de producció agropecuària i forestal sostenible que integri la conservació de l'entorn rural, cultural i el respecte al medi ambient mitjançant el foment de les activitats tradicionals.

Mantenir la raó de ser d'una finca agrícola de muntanya, com és la Finca Galatzó, a través d'una explotació agropecuària i forestal adequada, permet la conservació de les infraestructures bàsiques i l'entorn, qüestions fonamentals per facilitar l'ús i el gaudi de la finca per part de la ciutadania de Calvià, els seus visitants i turistes.

Garantir el manteniment de l'explotació agrícola, ramadera i forestal de la finca és la base fonamental que dona sentit a la finca pública per contribuir a la conservació del territori, el paisatge i el medi, així com servir de marc per a la resta d'activitats i/o programes complementaris que puguin acollir la finca.

Cal l'establiment d'un pla urgent de rehabilitació, manteniment i conservació de la finca, perquè es puguin donar les activitats i els treballs projectats. S'ha de vetllar pel manteniment, la consolidació, la millora i la recuperació dels diferents espais, tant de patrimoni cultural com natural, amb actuacions destinades al manteniment i la posada en valor del seu gran valor natural, paisatgístic i històric.

Per aconseguir aquests objectius, es planifiquen una sèrie de línies d'actuació;

1. Programa de recuperació i manteniment de l'agricultura de secà.
2. Programa de maneig extensiu del bestiar.
3. Recuperació i manteniment de les zones agrícoles d'oliverar de muntanya.

2. Context de la Finca Pública Galatzó

L'explotació agrícola de la Finca Galatzó està constituïda per unes 40 hectàrees de superfície agrària útil, distribuïdes en diferents usos i zones (Figura 1).

- (1) zona de fruits secs (ametllers i garrovers) amb pastura associada a l'arbratge.
- (2) zones de pastura per al cultiu de cereals i lleguminoses.
- (3) zones d'olivar de muntanya (Es Tramuntanal), algunes d'elles encara per recuperar, i;
- (4) marges per a l'explotació de fruiters en regadiu (tarongers majorment)

Figura 1.- Distribució de les tipologies de cultiu a la finca pública

3. Àmbit d'actuació del Pla d'Actuació Agroambiental

L'àmbit agrari d'actuació del Pla d'actuació seran els recintes de la finca pública amb usos agraris (fruits secs, terres arables i pastures) de secà, més les zones marginals de pastura arbustiva o forestal que l'Ajuntament consideri prioritàries, ja sigui perquè són recintes recuperats recentment (antics olivars centenaris de muntanya), zones d'interès paisatgístic amb marjades, o bé perquè el Pla de gestió Forestal de Galatzó ho consideri adient per reduir els riscos d'incendi.

Queden expressament exclosos d'aquest pla d'acció els recintes de regadiu, corresponents a l'hort dels tarongers, la vinya i l'hort, i els recintes d'usos no agraris, com són la possessió, el jardí mediterrani, el jardí clàssic i els camins.

A la figura 2 queda reflectida la relació de recintes d'ús agrari de secà (marcador blau) que entren dins l'àmbit d'aplicació del present Pla d'actuació. Es podrà actuar a recintes de pastura arbustiva o forestals que l'ajuntament consideri d'interès pel control d'incendis o recuperació de antigues zones de cultiu. En vermell la zona de regadiu i d'usos no agraris que queda excluida del present Pla.

Figura 2. Recintes àmbit del Pla d'actuació

4. Directrius del Pla d'Actuació Agroambiental

4.1 Consideracions generals sobre el manteniment, recuperació i millora de l'espai agrícola i ramader de la finca Galatzó.

L'objectiu és realitzar tasques agrícoles que fomentin el paisatge agrícola i portin a la producció de productes agroalimentaris tradicionals que formen part de la cultura i gastronomia de la Serra de Tramuntana.

L'explotació agrícola i ramadera es realitza sobre la base de criteris d'agricultura ecològica establerts en el reglament CEE 834/2007 i el seu reglament d'aplicació CEE 889/2008 (la finca està inscrita en el Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica amb número 1279P des del 12 d'abril de 2017).

El sistema agropecuari s'ha de fixar sobre la base de criteris tècnics establerts al Pla Director de la Finca, basat en posar en valor els cultius típics d'una possessió de la serra de Tramuntana, en criteris d'agricultura i ramaderia ecològica i sostenibilitat i compatibilitat amb la resta d'usos de la finca pública de Galatzó.

D'aquesta manera, la producció estarà basada, entre d'altres, en el manteniment i augment de la vida i la fertilitat natural del sòl, l'estabilitat i la biodiversitat del sòl, la prevenció i el combat de la compactació i l'erosió de sòl, i la nutrició dels vegetals amb nutrients que procedeix principalment del ecosistema edàfic. La producció vegetal estarà sotmesa a les següents premisses:

1. Es recorrerà a les pràctiques de conreu i cultiu que mantinguin o incrementin la matèria orgànica del sòl, reforcin l'estabilitat i la biodiversitat edàfiques, i previnguin la compactació i l'erosió.
2. La fertilitat i l'activitat biològica del sòl es mantindran o incrementaran mitjançant la rotació plurianual de cultius que compregui les lleguminoses i altres cultius d'abonaments verds i l'aplicació de fems de procedència animal o matèria orgànica, tots dos de preferència de producció ecològica.
3. Si es dona el cas, s'usaran preparats biodinàmics.
4. Solament s'utilitzaran fertilitzants i condicionadors del sòl que hagin estat autoritzats per a la seva utilització en la producció ecològica.
5. No s'utilitzaran fertilitzants minerals nitrogenats no autoritzats per AE.
6. Totes les tècniques de producció utilitzades previndran o minimitzaran qualsevol contribució a la contaminació del medi ambient.
7. La prevenció de danys causats per plagues, malalties i males herbes es basarà fonamentalment en la protecció d'enemics naturals, l'elecció d'espècies i varietats, la rotació i les tècniques de cultiu.
8. En cas que s'hagi constatat l'existència d'una amenaça per a una collita, solament s'utilitzaran productes fitosanitaris que hagin estat autoritzats per a la seva utilització en la producció ecològica.
9. Solament s'utilitzaran productes de neteja i desinfecció en la producció vegetal en cas que hagin estat autoritzats per a la seva utilització en la producció ecològica.

Quan les plantes no puguin protegir-se adequadament de les plagues i malalties mitjançant les mesures contemplades en l'exposició general anterior, s'utilitzaran els productes esmentats en l'annex II del Reglament 889/2008.

La finca Galatzó compta amb una sèrie d'infraestructures necessàries per a les labors agrícoles i ramaderes. Actualment pot utilitzar-se per a tals finalitats el pou, el safareig, la caseta d'eines i atifells i els sestadors.

4.2. Actuacions a desenvolupar

Per aconseguir els objectius i finalitats definits en aquest Pla, es requereix de persones amb experiència en la gestió de cultius de secà i el maneig d'explotacions ramaderes, així com una correcta gestió de les pastures, dels temps i les zones de pasturatge, del manteniment dels tancats, etc.

Per a la correcta gestió de l'explotació agrícola i ramadera de la finca, dins aquest Pla d'Actuació s'estableix les actuacions a desenvolupar;

1. Manteniment de les infraestructures en bones condicions; barreres, reixes, tancats, etc.
2. Control de la coberta vegetal i la matorralització dels recintes agrícoles, ja sigui a través de llaurar, desbrossar, biotriturar o pasturar animals, per tal de reduir el risc d'incendi i evitar la pèrdua de superfície agrària útil.
3. Manteniment dels arbres sans i productius; poda, recol·lecció i caiguda de branques i cimals, i quan els arbres siguin joves, reg, entutorat i protecció enfront de la herbivoria.
4. Eliminació d'ametllers morts, i substitució per garrovers o oliveres, més adaptats a la sequera.
5. Despedregar els recintes de l'àmbit d'actuació.
6. Sembrar d'adob verd, amb espècies d'interès mel·lífer (veça, mostassa...), per tal de fomentar els pol·linitzadors i la fauna auxiliar i millorar la matèria orgànica del sòl. Aquest adob verd podrà ser incorporat al sòl tant amb l'ús d'animals com mitjançant el llaurat.
7. L'establiment d'una ramaderia ecològica amb la introducció d'una ramaderia sostenible a la finca pública.
8. Mantenir els abeuradors sempre amb aigua, i els animals en bones condicions físiques i sanitàries.
9. Triturat de restes de poda en els mateixos bancals on es realitza. Si s'opta per cremar només s'autoritzarà durant els mesos d'hivern, o si la biotrituradora municipal no està disponible.
10. Recollida de les restes de llenya, especialment en els voltants dels camins, que impliquen un possible focus d'incendi per part d'algun visitant.
11. Seguir les directrius de l'agricultura orgànica per a l'agricultura i se sotmetin als pertinents controls del CBPAE.